

Srpen & září 2020 v Zátocce nosatých opic

Náš indonéský tým dál pokračuje v hodnocení početnosti populace kahau nosatého v Balikpapanském zálivu. Podařilo se odhalit další případy odlesňování a vypalování pobřežních lesů, bohužel se však nedaří sjednat nápravu. I nadále pokračuje snaha o zanesení větší rozlohy chráněných území do nového územního plánu pro pobřežní a mořské oblasti.

1. Populační studie kahau nosatého zjišťuje přesné počty jedinců

V Balikpapanském zálivu žije podle našich přibližných odhadů něco kolem 3000 kahau nosatých. Ve snaze o přesné zhodnocení jejich početnosti a rozšíření se snažíme dohledat všechny skupiny kahau, nicméně při tak vysokém počtu zvířat není možné vidět a spočítat i všechny jedince. Abychom mohli na základě zjištěného počtu skupin

Autor: Vít Lukáš

Darman (nalevo) and Ebo

odhadnout velikost celé populace, musíme zjistit i velikost a složení průměrné tlupy kahau. Právě tomu se nyní náš tým věnuje. Sčítání všech členů některých vybraných skupin začalo už v červenci, ještě za účasti Stanislava Lhoty, který se poté vrátil do České Republiky. Výzkum pak pokračoval pod vedením Darmana, zatímco Ebo je asistentem a lodníkem. Vybrány byly dvě menší řeky v povodí Riko. Cílem bylo dohledat nejen všechny skupiny kahau na těchto řekách, ale i všechny jedince, a určit jejich pohlaví a věk. Celkem jsme takto spočetli 10 skupin kahau.

Vzhledem k jejich plachosti práce trvala několik týdnů. Výsledné hodnoty nyní budou sloužit k přepočtu početnosti skupin zaznamenaných v jiných částech zálivu na celkovou velikost populace. Během výzkumu se nám podařilo vůbec poprvé v historii výzkumu kahau nalézt i jeden „harém“ se dvěma dospělými samci, kteří se ve skupině navzájem tolerují.

2. Lod' Praha byla zrenovována

Od roku 2019 náš tým využívá člun Praha (pojmenovaný takto jako projev poděkování za podporu od ZOO Praha) při pozorování kahau a dalších aktivitách v terénu. Lod' nyní prošla první velkou renovací. Bylo třeba vyměnit motor, protože původní měl příliš mnoho vad a spotřeba nafty začínala stoupat. Přední část trupu lodi jsme opravili po nárazu do mangrovu v úzké říčce. Údržba lodi je však nikdy nekončící proces, menší renovace je nutná každé tři měsíce. Obnovuje se vnější nátěr, aby zůstal odolný vůči mořským korýšům, kteří se zavrtávají do dřeva, a probíhá výměna oleje. Vyjetý olej prozatím hromadíme, protože v této chvíli v okolí neexistuje žádná sběrna (mnoho jiných rybářů bohužel olej vylévá do moře). Největší problém představuje déšť, který by zvláště v noci mohl lod' i potopit. Darman proto musí při každé noční průtrži mračen vstát a vodu z lodi vylévat. Servis motoru vyšel přibližně na 14 000 Kč a pravidelná údržba se vyšplhá přibližně na 1 600 Kč každé tři měsíce. Jak potvrdí každý místní rybář, starat se o lod' je stejné jako starat se o kteréhokoli jiného člena domácnosti!

3. Mizí prales v okolí poblíž mostu na ostrov Balang

Naše patroly podél pobřeží narazily na další místo, kde dochází k likvidaci pobřežních lesů. Jde o oblast poblíž právě dostavovaného mostu přes ostrov Balang. Bohužel se vyplňují naše predikce, podle kterých povede tato stavba k rozsáhlým spekulacím s okolními pozemky a následnému zničení lesa v širokém okolí mostu a jeho přístupové silnice. Za zničením lesa stojí mafie pozemkových spekulantů. Na odlesněné půdě se plánuje výstavba přístavu v hodnotě pěti miliard

rupií. Ukazuje se také, že zabraná půda patří do konsorcia rodiny starosty Balikpapanu. Agentura pro životní prostředí města Balikpapan nyní vyšetřuje, zda se jedná o průmyslovou nebo chráněnou oblast, pravděpodobně však bude podporovat zájmy starosty, kterému agentura podléhá.

4. Oheň zničil 10 dalších hektarů pobřežních pralesů

Na základě výstrah satelitů NASA, po nichž následovala zpráva našeho týmu pro monitorování v terénu, došlo ke konci června 2020 k dalšímu lesnímu požáru. I tentokrát šlo o záměrné ilegální vypalování lesa. Náš právní tým ohlásil tento incident policii a Agentuře pro životní prostředí města Balikpapan a okamžitě zamířil do oblasti incidentu. Požár zničil deset hektarů lesa, po příjezdu našeho týmu už ale na lokalitě nedošlo k žádné další aktivitě. Podle místních obyvatel je pozemek, který byl takto zničen, ve vlastnictví soukromých vlastníků půdy. Tento případ bude i nadále šetřen policií. Bohužel ve vyšetřování tohoto ani dalšího, již dříve nahlášeného požáru, zatím policie nikam nepostoupila.

5. Pokračují debaty o novém mořském a pobřežím územním plánu

Územní plán pobřeží a malých ostrovů (RZWP3K) je vypracováván z nařízení federální vlády, které by mělo zajistit rozumné využívání pobřežních oblastí včetně jejich rybolovných zdrojů. Ve skutečnosti však stávající návrh nařízení zohledňuje spíše korporátní zájmy, aniž by posuzoval environmentální aspekt a potřeby rybářských komunit. Proběhlo několik veřejných jednání, díky kterým se již část zálivu podařilo do územního plánu zanechat jako nové chráněné území, ale jeho rozloha je zatím příliš malá.

Nyní náš tým konečně obdržel pozvání na setkání se zvláštním výborem (skupina úředníků a

vědců, jmenovaných k vypracování předpisů RZWP3K). Mohli jsme tak projednat rozšíření ochrany mangrovových ekosystémů, korálových útesů, podmořských luk a dalších území, která obývají chráněné druhy živočichů, a také práv pobřežních komunit obývat pobřeží a lovit ryby. Výbor přislíbil připomínky zohlednit, prozatím však jde jen o slib. Příprava nařízení RZWP3K bude (opět) prodloužena nejméně do prosince. Právní tým bude i nadále sledovat veškeré informace týkající se této vleklé záležitosti.